

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Веска Христова Вардарева

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен

„доктор на науките”

в област на висше образование: 1. Педагогически науки

професионално направление: Педагогика

Автор: проф.д-р Мария Баева

**Тема: КОНСТРУКТИВНИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ИНОВАТИВНО
ПРИБЩАВАЩО ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ**

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед на Ректора на Софийския университет „Климент Охридски“ съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема: „Конструктивни технологии за иновативни приобщаващо педагогическо взаимодействие“ за придобиване на научна степен „доктор на науките” в област на висше образование: 1.Педагогически науки, професионално направление: Педагогика.

Автор на дисертационния труд е Мария Баева – професор във Факултет по науки за образованието и изкуствата.

Представеният от Мария Баева комплект материали е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на СУ и включва всички необходими документи. Дисертационният труд е в обем 254 стандартни страници, от които основен текст - 249 страници. Авторката е използвала впечатляващ брой литературни източници, на кирилица и латиница. Към

дисертацията има и три приложения. Структурата на дисертационния труд включва увод, три глави, изводи, заключение, списък с използвана литература и приложения.

2. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Дисертацията е посветена на значим и неизследван във визириания контекст проблем от областта на теорията и практиката на приобщаващото образование. Избраната тема е актуална не само за педагогическата теория, но и за образователната практика. Това е така, защото в дисертационния труд се акцентира на съвкупността от всички реални ползи в развитието на детето от взаимодействието му със средата чрез способите на конструирането. Тези взаимодействия, колкото и разнообразни да са по своята същност имат системен характер и на тяхна основа се поддържа единството и хармонията във взаимодействията на детето със света около него. В този смисъл разработената тема е особено актуална и значима, тъй като се извеждат особеностите на конструктивната дейност на деца с отклонение (детска церебрална парализа, късогледство, лека степен на умствена изостаналост, глухота и др.) и се разработва диференцирана програма за корекционно и развиващо обучение в условията на интегрираната група/клас.

3. Познаване на проблема

Изключително задълбоченото ознаване на проблема и натрупаното като дългогодишен научно-изследователски опит на авторката ѝ дават възможност да направи един сериозен анализ на състоянието на проблема и да разкрие концептуалните си основания за последващо експериментиране.

5. Методика на изследването

Отделям специално място за мнението си по отношение на методиката на изследването, тъй като тя е внушителна, както като обем, така и като мащабност на изследователските направления. Експерименталната програма и извършената по нея изследователска работа е огледало на професионализма на авторката и натрупаните ѝ способности да се занимава с научна дейност. Респектиращо проучване и многопластово изследователско поле с обективно доказани хипотези, адмирации към Мария Баева.

6. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Приносите отразяват основните научни и приложни постижения на дисертационния труд, както следва:

В теоретичен план:

- Конструктивната дейност може да служи за основа за овладяване на действено познавателно образователно съдържание и особено при деца с определени задръжки в развитието;
- Направен е критичен теоретичен анализ на същността и особеностите на връзките между конструктивната дейност и обучението и корекционната дейност на деца със СОП.

В практико-приложени план:

- Изработен и апробиран е авторски модел на ефективна образователна среда за личностно ориентиран образователно-развиващ процес в условията на интегрирана група/клас.
- Моделът е приложим в практиката, поради това, че конструктивните дейности са необходима и педагогически благодетелствена среда за получаване от детето на базови умения (интелектуални и практически),

които осигуряват вариативното използване на придобития личен опит (познавателни и социални компетентности, както и корекционни техники за развитие) в перспективността на реалния живот.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа високи научни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ).

Поради гореизложеното, убедено давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване, представено от анализирания по-горе дисертационен труд, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди научната степен „доктор на науките” на Мария Баева в област на висше образование: 1.Педагогически науки, професионално направление: Педагогика.

25.02.2019 г.

Благоевград

Изготвил становището :

/доц.д-р В. Вардарева/

OPINION

by Assoc. Prof. Veska Hristova Vardareva

of dissertation work for acquiring the educational and scientific degree "Doctor of Science"

in the field of higher education: 1. Pedagogical sciences **professional field:**
Pedagogy

Author: Maria Baeva

**Topic: CONSTRUCTION TECHNOLOGIES FOR INNOVATIVE
INCLUSIVE PEDAGOGIC INTERACTION**

1. General presentation of the procedure and the PhD student

By appointment of the Rector of the Sofia University "Kliment Ohridski" I have been appointed as a member of the scientific jury for the provision of a thesis defense entitled "Constructive Technologies for Innovative Inclusive Pedagogical Interaction" for the acquisition of a Doctor of Science degree in Higher Education Area: 1.Pedagogical Sciences, Professional Field: Pedagogy.

The author of the dissertation is Maria Baeva - a professor at the FACULTY OF EDUCATIONAL STUDIES AND THE ARTS.

The material set by Maria Baeva is in accordance with the Staff Regulations of the Academic Staff of the Sofia University and includes all the necessary documents.

The dissertation work is 254 standard pages, of which the main text - 249 pages. The author has used an impressive number of literary sources, both Cyrillic and Latin. There are three applications to the dissertation. The structure of the dissertation includes an introduction, three chapters, conclusions, a conclusion, a list of used literature and applications.

2. Topic of relevance and relevance of objectives and tasks

The dissertation is devoted to a significant and unexamined problem in the context of the theory and practice of inclusive education. The chosen topic is relevant not only for pedagogical theory but also for educational practice. This is because the dissertation focuses on all the real benefits in the development of the child from its interaction with the environment through the means of construction. These interactions, however varied, are inherently systemic in character and, on their basis, maintain the unity and harmony of the child's interactions with the world around him. In this sense, the developed subject is particularly relevant and significant, as the peculiarities of the constructive activity of children with deviation (child cerebral palsy, myopia, mental retardation, deafness, etc.) are developed and a differentiated program for corrective and developing training within the integrated group / class.

3. Knowing the problem

The extremely profound grammar of the problem and the long-standing scientific research experience of the author make it possible to make a serious analysis of the state of the problem and to reveal its conceptual grounds for subsequent experimentation.

5. Methodology of the study

I have a special place for my opinion on the methodology of research, as it is impressive both in volume and in scale of research directions. The experimental program and its research work is a mirror of the author's professionalism and accumulated ability to engage in scientific research. Respectful study and multilevel research field with objectively proven hypotheses, admiration for Maria Baeva.

6. Contributions and significance of development to science and practice

The contributions reflect the main scientific and applied achievements of the dissertation work as follows:

Theoretically:

- Constructive activity can serve as a basis for mastering active learning content, especially for children with certain developmental inhibitions;
- Critical theoretical analysis of the essence and the peculiarities of the connections between the constructive activity and the training and the corrective activity of children with certain developmental inhibitions was made.

In practice-applied plan:

- An author's model of an effective educational environment for a personally oriented educational process was developed and tested in an integrated group / class.
- The model is applicable in practice because constructive activities are a necessary and pedagogically beneficial environment for the child to acquire basic skills (intellectual and practical) that provide the varied use of acquired personal experience (cognitive and social competencies as well as correction techniques for development) in the perspective of real life.

CONCLUSION

The dissertation thesis contains high scientific and applied results, which represent an original contribution to science and meet the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ZRARSR).

Because of the above, I convincingly give my positive assessment of the research presented in the above dissertation work, achieved results and contributions, and propose to the Honorable Scientific Jury to award Maria Baeva's scientific degree "Doctor of Science" in the field of higher education: 1. Pedagogical sciences, professional field: Pedagogy.

25.02.2019

Blagoevgrad

Draftsman:

/ Assoc. V. Vardareva /